

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА СУСПІЛЬНИХ НАУК**

СОЦІОЛОГІЯ

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
для студентів за напрямом підготовки
6.140103 – «Туризм»

Полтава 2015

РОЗРОБЛЕНО ТА
ВНЕСЕНО:

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»**

РОЗРОБНИК
ПРОГРАМИ:

Верезомська С.Ж. – к. і. н., доцент кафедри педагогіки та
суспільних наук Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти:

Головіна Н.І. – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Полтавського
національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка

Радько П. Г. – д. і. н., професор кафедри політекономії Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка

Навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри педагогіки та
суспільних наук «03» вересня 2015 р. протокол № 1
Зав. кафедри проф. В.Ю. Стрельніков

Затверджено вченою радою
факультету харчових технологій
готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 20 жовтня
2015 р.

Декан
факультету харчових технологій
готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу
доц. Страшко Л.

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної ради
ПУЕТ
проф.Рогоза М.Є.
*Протокол № 9 від 18 листопада
2015 р.*

ВСТУП

У сучасних умовах модернізації українського суспільства на шляху до євроінтеграції та знаходження власного гідного місця України у світовому просторі пріоритетного значення набувають соціологічні аспекти національного відродження. Саме соціологічні знання визначають можливості конструктивних сил зосередитися на подоланні гострої кризи всієї соціальної системи.

У навчальному процесі соціологія виконує виховну, пізнавальну, просвітницьку функції. Дисципліна покликана ознайомити студентів з основами соціологічного бачення суспільних процесів, виробничих і особистісних відносин; забезпечити засвоєння студентами сукупності соціологічних знань, сформувані соціологічне мислення, яке дозволяє пізнати і оцінити соціальний світ з наукових позицій, сформувані цілісне уявлення про соціологію як науку, навчитися висловлювати власну точку зору на різні суспільні процеси та явища. Застосовувати набуті знання в їх органічному відношенні до соціальної практики українського суспільства.

Програма навчальної дисципліни в залежності від спеціальності та програми професійного спрямування може складатися з одного або двох змістових модулів, які включають в себе 10 тем, що охоплюють питання: етапів становлення та розвитку соціології як науки та галузі знань; аналіз та характеристику суспільства як соціальної системи; методики і техніки організації і проведення соціологічних досліджень; соціологічних аспектів управлінської діяльності, економіки, культури, політики, особистості, молоді та сім'ї; соціальних конфліктів, шляхів їх подолання та попередження.

Міждисциплінарні зв'язки. Програма складена згідно профілю вузу і має тісний взаємозв'язок як з іншими гуманітарними дисциплінами: філософією, історією, політологією, культурологією так і з основами економічної теорії та теорії менеджменту. Відповідає дидактичним цілям. У структурно-логічній схемі викладання дисциплін навчальна дисципліна «Соціологія» має розташовуватися після навчальних дисциплін «Історія української культури», «Етика та Естетика», «Філософія».

Програмою передбачені основні методи навчання: як то лекційний курс, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні заняття, консультації та форми контролю і опитування: комп'ютерне тестування, залік, іспит. Програма розрахована на можливість впровадження інноваційних освітніх технологій із застосуванням мультимедійних лекцій, інтерактивних методів проведення занять: рольових та ділових ігор, групової дискусії, аналізу ситуації, проблемних завдань, презентації індивідуальних та групових проектів, відео аналізу.

Значимість дисципліни обумовлена об'єктивним ростом потреб практиків-бакалаврів економіки, менеджменту, інформатики, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в якісній інформації, яка дозволить правильно оцінювати і прогнозувати тенденції соціальних процесів. Важливим джерелом цієї інформації є соціологічні дослідження.

Метою дисципліни «Соціологія» формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про соціальну сферу суспільства; роз'яснення сутності соціального життя та структури суспільства; з'ясування місця і функцій кожного соціального явища та процесу в межах цілого.

Завданнями вивчення дисципліни «Соціологія» є: опанувати сутність і теорії соціологічної науки; освоїти методики та техніки проведення й організації соціологічних досліджень; сприяти самостійній науковій та пошуковій роботі студента; розвивати соціологічне мислення майбутніх фахівців; сформувані наукові знання про суспільство як цілісну і самодостатню соціокультурну систему; сприяти глибокому осмисленню студентами всіх сторін життя суспільства, його соціальної структури та соціальних інститутів з притаманними йому функціями і рушійними силами суспільного розвитку; окреслити діяльність різних соціальних груп та особистостей, їх інтереси і ціннісні орієнтації; сформувані у студентів уявлення про основні аспекти впливу соціальних процесів і явищ на майбутню професійну діяльність бакалаврів.

Курс «Соціологія» покликаний дати студентам володіння навичками соціологічного підходу до аналізу явищ, що вивчаються у тісному зв'язку з їх історичними джерелами і соціальними особливостями еволюції предмету аналізу в умовах участі українського суспільства у світових соціально-економічних, культурних і політичних процесах.

Результатом вивчення дисципліни «Соціологія» є наступні компетенції майбутніх фахівців:

– **Знати:** основні соціологічні поняття і категорії, закономірності розвитку соціальних систем; систему основних наукових висновків про суспільство як цілісний соціальний організм, про особливості взаємодії економіки, політики і соціуму; типологію основних соціальних спільнот та їх ідентифікаційних особливостей; сукупність основних соціальних інститутів, а також їх базові характеристики (ознаки і соціальні функції); соціологічні основи соціальної взаємодії та особливості соціальних взаємодій; особливості соціальної стратифікації, канали вертикальної та горизонтальної мобільності; типи організацій; особливості формальних і неформальних відносин в організаціях, природу лідерства і статусно-рольової відповідальності; специфіку соціологічної інформації і механізми її включення в соціальну реальність на основі системно-структурного аналізу.

– **Вміти:** застосовувати понятійно-категоріальний апарат, основні закони гуманітарних і соціальних наук в професійній діяльності; орієнтуватися в світовому соціально-історичному процесі, аналізувати процеси і явища, що відбуваються в соціумі; використовувати дані, що були отримані за допомогою соціологічних досліджень з метою глибокого аналізу професійних процесів; адекватно оцінювати особливості групової динаміки в трудових колективах, попереджувати і вирішувати трудові конфлікти.

– **Володіти:** навиками соціологічного мислення для вироблення системного цілісного погляду на соціальні проблеми; соціальними компетенціями для роботи в трудових колективах, що пов'язані з прийняттям і реалізацією статусно-рольових функцій, з кооперацією з іншими співробітниками; навиками критичного аналізу і оцінки при розробці власних і запозиченні наявних методик, інструментів, засобів пізнання соціальних процесів; методами організації і розвитку професійної соціологічної діяльності на основі наукових розробок; здатністю аналізувати соціально значимі проблеми і процеси; усвідомлення соціальної значимості своєї майбутньої професії, високою мотивацією до виконання професійної діяльності і прагненням до особистісного і професійного саморозвитку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться від 180 год. та 6 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА СОЦІОЛОГІЯ

Тема 1. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА.

Теоретичні, наукові, соціокультурні передумови виникнення соціології як науки. Місце та взаємозв'язок соціології з іншими гуманітарними науками: філософією, історією, політологією, економічною теорією.

Соціологія – система знань, єдність теорій особистості та спільноти, теорій про суспільство та суспільні відносини. Структура соціологічної науки. Макро та мікро соціологія.

Специфіка об'єкта і предмета соціології. Соціологічні закони і категорії. Структура соціальних законів.

Методологічні основи соціології як науки. Всезагальні та конкретно-наукові методи соціального пізнання. Основні принципи у соціологічному знанні: об'єктивності, історизму, системності, комплексності. Порівняльно-історичний, структурно-системний, соціально-типологічний та соціально-генетичний методи в соціології.

Основні функції соціології як науки: теоретично-пізнавальна, практично-перетворювальна, світоглядно-ідеологічна. Специфічні функції: прогностична, гуманістична, просвітницька, інструментальна, соціально-технологічна. Значення соціології як науки для розв'язання проблем наукового управління суспільством, соціально-економічних та політичних перетворень на шляху модернізації українського суспільства.

Тема 2. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК СОЦІОЛОГІЇ.

Найважливіші етапи становлення соціологічних знань: протосоціологічний, академічний, сучасний.

Передумови виникнення соціології як науки. Найдавніші форми відображення дійсності – міф та епос. Проблеми суспільства та соціального пізнання у працях античних мислителів: Демокріта, Платона, Арістотеля. Соціальні вчення Середньовіччя. Теологічні погляди на суспільство Августина Блаженного. Соціальні вчення в епоху Відродження. Соціальні утопії Т.Мора і Т.Кампанелли. Внесок Н.Макіавеллі у розробку принципу соціального менеджменту. Соціальні знання у XVII-XVIII ст. Теорія природного права та суспільного договору. Томас Гоббс. Погляди просвітителів на суспільство Жан-Жак Руссо, А. Сен-Сімон про науку, людину суспільство.

Становлення і розвиток соціології у XIX ст. Вплив позитивізму О.Конта та подальший розвиток науки. Органістська школа в соціології. Герберт Спенсер. Напрями в соціології: соціал-дарвіністський, расово-антропологічний, географічний.

Соціальна теорія марксизму. Вплив психологічного напрямку та розвиток соціології XIX ст. Формальна соціологія Г.Зіммеля. Теорія соціальної дії та ідея “розуміючої соціології” М.Вебера. Теорія суспільних форм та поняття соціального факту, концепція “соціологізму” Е.Дюркгейма.

Особливості розвитку соціології у XX столітті. Теорія функціоналізму.

Теорія соціального конфлікту. Дж.Хоманс і П.Блау про механізми соціального обміну. Символічний інтеракціонізм Ч.Кулі, К.Дж.Міда. Чикагська соціологічна школа про соціологію міста, проблеми соціальної екології, девіантну поведінку.

Соціологічні проблеми в психоаналізі З.Фрейда.

Формування емпіричної та індустріальної соціології. Теорія соціальних змін в структурно-функціональній соціології Т.Парсонса. Р.Мертон про соціальну структуру та аномію. Інтегральна соціологія П.Сорокіна. Основні соціологічні парадигми сучасної зарубіжної соціології.

Історія становлення та розвитку соціології в Україні. Спроби осмислення соціального буття за доби Київської Русі. Ідеї природного права та суспільного договору XVI ст. С.Оріховського.

Внесок у розвиток соціальної теорії Г.С.Сковороди. Соціальні проблеми у творчості Т.Г.Шевченка. Розвиток суспільно-політичної думки у XIX ст. М.Драгоманов, М.Костомаров,

О.Потебня, І.Франко, М.Ковалевський. Соціологічні ідеї ХХ ст. М.Грушевський, М.Липинський, К.Грушевська.

Тема 3. СУСПІЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА.

Суспільство як соціетальна система. Типи суспільства. Соціальні закони і соціальні відносини. Соціальна діяльність та соціальна дія. Соціальні зв'язки та соціальна взаємодія.

Соціальна орієнтація. Типи організацій та бюрократія. Соціальна спільнота і соціальна група. Соціологія малих груп. Поняття соціального інституту як регулятора суспільства. Структура відносин, механізм функціонування соціальних інститутів. Інституціоналізація. Типи соціальних інститутів. Основні функції соціальних інститутів.. Соціальний контроль. Соціальна норма і соціальні санкції.

Поняття соціальної структури суспільства. Соціальна спільнота та типологія соціальних спільнот. Особистість, соціальні групи, соціальні організації, соціальні інститути як основні елементи соціальної структури суспільства. Види соціальних груп: соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні, соціально-територіальні. Порівняння соціальної структури первісного та сучасного суспільства. Українське суспільство та проблеми соціоструктурних змін.

Соціальна нерівність та соціальна стратифікація. Соціальні групи як страти. Типи соціальної стратифікації (відкрита, закрита). Рабство, каста, стан, клас. Соціальний прошарок та соціальний клас. Соціальне розшарування.

Поняття соціальної мобільності та її види. П.Сорокін про соціальну стратифікацію та соціальну мобільність. Міжпоколінна, внутрішньопоколінна, вертикальна, горизонтальна мобільність. Концепція вертикальної мобільності (по П.Сорокіну).

Середній клас та дискусії про нього. "Маргінальність"

Соціальна структура сучасного українського суспільства як система груп та прошарків. Основні зміни у соціальній стратифікації українського суспільства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ЕМПІРИЧНА СОЦІОЛОГІЯ ТА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ СЕРЕДНЬОГО РІВНЯ

Тема 4. МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Сутність соціологічного дослідження та його різновиди. Поняття та етапи організації соціологічного дослідження.

Програма соціологічного дослідження та її основні компоненти. Взаємодія структурних компонентів програми. Особливості програм у різних видах соціологічних досліджень.

Формування гіпотез у соціологічному дослідженні. Процедурний розділ програми. Стратегічний план дослідження. Основні нормативні вимоги до організації соціологічного дослідження. Підготовка виконавців: необхідні знання, вміння та навички виконавців.

Значення методу вибірки у соціологічній практиці. Способи формування вибіркової сукупності. Вимоги забезпечення якості та надійності вибірки. Види помилок вибірки. Аналіз результатів вибірки. Опитування як метод збору соціологічної інформації. Різновиди опитування. Переваги і недоліки різних видів опитування. Спілкування соціолога з респондентом. Анкетне опитування і його специфіка. Поштове та експертне опитування. Типи питань, особливості їх використання. Проблема анонімності письмових опитувань. Типові помилки в анкетуванні, шляхи їх усунення.

Метод інтерв'ю у соціологічному дослідженні. Мова інтерв'ю. Логіка питань. Вимоги до інтерв'юера. Управління ходом інтерв'ю.

Характеристика соціологічного спостереження. Місце спостереження серед інших видів збору первинної соціологічної інформації. Прогнозування спостереження. Розробка програми спостереження. Мета і завдання, предмет і об'єкт, ситуація спостереження. Способи реєстрації

спостереження. Використання технічних засобів у спостереженні. Обробка результатів дослідження.

Аналіз збору документів як метод соціологічного дослідження. Поняття документа в соціології. Класифікація документів. Види документів у практиці органів державної влади. Проблема вірогідності документальної інформації. Кількісний (контент-аналіз) змісту документів. Поєднання різних видів соціологічних досліджень.

Тема 5. СОЦІОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ.

Історичні та методологічні основи соціології конфлікту. Виникнення та основні етапи розвитку соціології конфлікту. Предмет і метод соціології конфлікту. Природа, динаміка та механізми виникнення соціального конфлікту. Поняття, причини, мотивація, функції та структура, стадії соціального конфлікту. Типологія і класифікація конфліктів, методи їх вирішення і попередження. Управління соціальним конфліктом. Принципи і методи, структурні методи управління конфліктом. Профілактика конфліктів, управління поведінкою особистості з метою запобігання конфліктам.

Тема 6. СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ.

Економічна соціологія – новий напрямок соціологічної науки. Становлення економічної соціології як соціологічного наукового напрямку та її основні методи.

Поняття “економічна діяльність” – як основа задоволення матеріальних потреб людини. Економічний і соціологічний підхід до проблеми раціональності. Економічні погляди на природу інтересу. Інтерес як мотивація діяльності людини. Основні характеристики економічного інтересу: суб’єктивні, об’єктивні, загальні, особливі, приватні. Соціальна дія за способом мотивації: цілераціональна дія, ціннісно-раціональна дія, афектна дія, традиційна дія. Сутність соціальної поведінки людини в сфері економічної діяльності. Типи економічної поведінки: доринковий, ринковий, індивідуальна, колективна. Соціальні механізми регуляції трудової поведінки. Соціальний контроль та його місце у трудових відносинах. Соціальні аспекти сучасних економічних процесів в Україні. Безробіття та його форми - соціальна проблема ринкової економіки.

Тема 7. СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ, СІМ’Ї ТА МОЛОДІ.

Поняття “особистість”. Соціологія особистості. Основні ознаки особистості. Періодизація розвитку особистості (по Е.Еріксону). Поняття “соціальний статус” та “соціальна роль” (А.Маслоу, Ф.Херцберг). Потреби, інтереси, цінності, ціннісні орієнтації. Особисті та суспільні інтереси, їх співвідношення.

Соціалізація особистості, її етапи. Вплив соціальних чинників на соціалізацію особистості. Структура соціалізації і адаптація, інтеріоризація, формування особистості. Соціальна адаптація та соціально-рольовий конфлікт. Ресоціалізація особистості та її проблеми в умовах трансформації суспільства.

Соціальна активність особистості та її роль як об’єкта та суб’єкта суспільних відносин на шляху модернізації українського суспільства та входження України у Європейський Союз та світовий простір.

Сім’я як соціальний феномен. Поняття сім’ї. Шлюб і сім’я – об’єкти соціологічного дослідження, основні соціологічні аспекти вивчення сім’ї. Соціальний інститут сім’ї та шлюбу. Класифікація сімейно-шлюбних відносин. Види шлюбу за юридичним оформленням (офіційний, громадський, фіктивний), за процедурою. Моногамний, полігамний шлюб. Сім’я – складніша система шлюбних відносин. Типи сімей: проста (нуклеарна), розширена. Сім’я і жінка. Діти, сім’я і соціальне оточення.

Функції сім’ї: виховна, господарсько-побутова, економічна, первісного соціального контролю, духовного спілкування, соціально-статусна, дозвільна, емоційна, сексуальна. Напруження, конфлікти у сім’ї, шляхи їх подолання. Проблеми сучасної сім’ї, тенденції розвитку та

демографічна політика. Місце соціально-демографічних груп у структурі суспільства. Молодь – як специфічна соціально-демографічна група суспільства. Сучасні соціальні проблеми молоді: спосіб життя, праця, побут, суспільно-політичне життя і культура. Соціальна зрілість як риса духовного світу молодого людини. Мораль як свідомість і мотив поведінки молодого людини. Соціальні цінності, їх місце у мотивації поведінки молоді. Роль молоді в системі суспільних структур. Проблеми якості освітньо-професійного рівня молоді на шляху до інтеграції в європейський простір.

Тема 8. СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ ТА НОВА СОЦІО-КУЛЬТУРНА РЕАЛЬНІСТЬ.

Поняття та соціальні функції культури. Теорія культурної детермінації як спосіб пояснення економічної поведінки.

Цінності, норми та санкції як регулятори економічної взаємодії.

Економіка – сукупність форм самореалізації людських індивідів. Взаємодія культури і економіки. Зміст і роль освіти в житті суспільства. Навчання – соціокультурна діяльність. Соціальні функції і мета освіти.

Основні умови реалізації функцій освіти. Глобальна криза освіти та шляхи її подолання. Соціологічні дослідження системи освіти в Україні, шляхи її вдосконалення. Україна на ринку освітніх послуг. Болонський освітній процес. Реалії та перспективи України на шляху до інтеграції вищої освіти в європейський освітній простір.

Наука – соціальне явище. Соціальні функції науки. Система управління розвитком науки. Соціальні, економічні, політичні фактори підвищення ефективності науки. Соціальні показники розвитку науки в Україні.

Тема 9. СОЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ.

Соціологія політики про взаємодію соціальних спільностей, політичних інститутів, громади. Політична влада і політичний вплив у суспільстві. Соціологія політичних партій, громадських об'єднань та рухів, соціологія представницьких інститутів держави.

Політична культура та політична ідеологія, політична поведінка. Електорат. Влада. Міжнародні політичні відносини.

Тема 10. СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Предмет та об'єкт соціології праці. Основні категорії соціології праці. Формування соціологічних ідей про працю, західні школи соціології праці (Ф.Тейлор, Е.Мейо, Б.Скіннер).

Праця як вид соціальної діяльності. Характер і зміст праці. Соціальні функції праці. Ставлення до праці і проблеми мотивації трудової діяльності. Трудова поведінка, її форми. Трудовий колектив як соціальна організація, види трудових колективів. Значення соціології праці у вирішенні соціально-економічних проблем.

Соціологія управлінської діяльності. Соціальне прогнозування, його методи. Соціальне проектування. Методи та види проектування. Рівні та форми соціального планування. Соціальні технології.

3. Рекомендована література

Основна

1. Вербець В.В. Соціологія: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів – Київ: Кондор, 2009. – 550 с.
2. Волков Ю.Г. Социология: учебник/ Ю.Г. Волков. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Альфа-М : ИНФРА-М, 2010. – 448 с.: ил.
3. Давидов П.Г., Кальянов А.В., Кирилова О.М., Поцулко О.А., Фадеева Г.С. Соціологія у схемах, таблицях та коментарях: навч. посіб. для студ. ВНЗ / МОН України. – 2 вид., перероб. і доп. – Донецьк: Норд-Прес, 2009. – 216с.
4. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология: методология и методы: Учебное пособие / М.К. Горшков, Ф.Э. Шереги. – М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2009. – 416 с.
5. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). – К.: Либідь, 2003. – 336с.
6. История теоретической социологии. ХХ век. Стабилизационное сознание и социологическая теория в век кризиса: Учебное пособие для вузов – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. Проект, Гаудеамус, 2010. – 308 с.
7. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Соціологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с
8. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навчальний посібник / Є.В. Сірий ; МОНУ. – Вид. 3-є, виправл. та доп. – Київ : Атіка, 2012. – 492 с.
9. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. – К.: Каравелла, 2010. – 456с.
10. Історія соціологічних теорій і вчень: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціологія» ден. форми навчання / Державний ун-т інформаційно-комунікаційних технологій / О.М. Іщенко (уклад.). – К. : Видавництво ДУІКТ, 2009. – 195 с.
11. Кондович В.Ю. Соціологія (схеми і таблиці) / Чернігівський держ. ін-т права, соціальних технологій та праці. – Чернігів, 2011 – 167с.
12. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Спеціальні соціологічні теорії : Підручник. – К.: Каравелла, 2010. – 258 с.
13. Масальський В.І. Соціологія у конспективному викладенні: навч. посіб. до занять та модул. контролю знань студ. несоціол. фаху / Донецький національний ун-т. Підрозділ соціології факультету суміжних (додаткових) професій. – Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 296с.

Додаткова

14. Арон Реймон. Етапи розвитку соціальної думки. – К.Юніверс, 2011. 668с.
15. Бергсон А. Два источника морали и религии / А. Бергсон; пер. с фр., послесловие, примечания А. Б. Гофмана. – 2-е изд., испр. – М.: КДУ, 2010. – 288 с.
16. Бікла, О.В. Соціологія кар'єри і лідерства: модуль «Соціологія кар'єри»: навчально-методичний посібник / О.В. Бікла, В.В. Берега. – Донецьк: ДонДУУ, 2009. - 145 с.
17. Богомаз К.Ю., Конох М.С., Кравцов Ю.С., Сорокіна Л. М., Торохтій Ю.З. Соціологія особистісної ідентичності в просторі права: монографія/ Дніпродзержинський держ. технічний ун-т. — Дніпродзержинськ: [ДДТУ], 2009. — 184 с.
18. Вишняк О. Мовна ситуація та статус мов в Україні: динаміка, проблеми, перспективи (соціологічний аналіз). – К.: Інститут соціології НАН України, 2009. – 176 с.
19. Воздействие западных социокультурных образцов на социальные практики в России (Теории, наблюдения, биографические интервью. Советы студентам) / Российская акад. наук. Ин-т социологии, Гос. акад. ун-т гуманитар.наук, Науч.-образоват. центр по специальности `Социология`; под ред. В.А. Ядова. – М.: ТАУС, 2009. – 352 с.

20. Денисовский Г.М., Жвйтиашвили А.Ш. Социально-структурные процессы в нерыночных системах (опыт социологического анализа). – М.: Изд-во Института социологии РАН, 2009. – 205 с.
21. Дмитриев А.В. Конфликтология: учебник/ А.В. Дмитриев. – Изд. 3-е, перераб. – М.: Альфа-М; ИНФРА-М, 2009. – 336 с.
22. Зеленов Л.А., Владимиров А.А., Степанов Е.И. Современная глобализация: Состояние и перспективы.— М., 2009. – 304 с.
23. История теоретической социологии. Начало XX века. Первый общетеоретический кризис социологии: учебное пособие для вузов / Под ред. Ю.Н. Давыдова, И.Ф.Девятко, М.С. Ковалевой, В.Н. Фоминой. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. Прект, Гаудеамус, 2010. – 354 с.
24. История теоретической социологии. Предыстория социологии: Учебное пособие для вузов / Под ред. Ю.Н. Давыдова, И.Ф.Девятко, М.С. Ковалевой, В.Н. Фоминой. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. Проект, Гаудеамус, 2010. – 274 с.
25. История теоретической социологии. Социология XIX века. От появления новой науки до предвестников ее первого кризиса: Учебное пособие для вузов / Под ред. Ю.Н. Давыдова, И.Ф.Девятко, М.С. Ковалевой, В.Н. Фоминой. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. Проект, Гаудеамус, 2010. – 370 с.
26. История теоретической социологии. Социология второй половины XX – начала XXI века: Учебное пособие для вузов / Под ред. Ю.Н. Давыдова, И.Ф.Девятко, М.С. Ковалевой, В.Н. Фоминой. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. Проект, Гаудеамус, 2010. – 526 с.
27. Качанов Ю.Л., Шматко Н.А. Эффективность управления научно-исследовательским коллективом / Ю.Л. Качанов, Н.А. Шматко. – М.: Университетская книга, 2010. – 176 с.: ил.
28. Контрольні завдання з навчальної дисципліни «Соціологія» для студентів усіх напрямів підготовки заочної форми навчання/ Харківський національний економічний ун-т / Людмила Олександрівна Сасіна (уклад.). – Х.: ХНЕУ, 2009. – 27с.
29. Королько В.Г., Некрасова О.В. Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика: підруч. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за напрямом підготов. «Соціологія». – Вид. 3-є, допов. і переробл. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2009. – 831 с.
30. Кравченко С.А. Динамика социологического воображения: всемирная культура инновационного мышления. Монография. – М.: «Анкил», 2010 – 392 с.
31. Красин Ю.А. Метаморфозы российской реформации. Политологические сюжеты. –М.: Институт социологии РАН, 2009. – 496 с.
32. Лукашевич М.П., Семігіна Т. В. Соціологія соціальної роботи: курс лекцій / Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. – К.: ПК ДСЗУ, 2009. – 210 с.
33. Лутай Л.А. Соціологія праці: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2009. – 300 с.
34. Модернизация российского образования: проблемы и перспективы / Под ред. М.К. Горшкова и Ф.Э. Шереги. – М. : ЦСПиМ, 2010. – 352 с.
35. Попов В.Б. Соціально-політичні технології: метод. рек. до семінар. занять і самост. роботи студ., які навчаються за напрямком «Соціологія» / Державний заклад «Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка». – Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2009. – 37 с.
36. Попов В.Б. Соціологія територіально-поселенських груп: метод. рек. до семінарських анять і самост. роботи студ., які навч. за напрямком «Соціологія» / Державний заклад «Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка». – Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка», 2009. – 63 с. Природа и общество: на пороге метаморфоз / Под ред. Кульпина-Губайдуллина Э.С. Вып. XXXIV. – М.: `ИАЦ Энергия`, 2010. – 320 с.
38. Профессиональные группы: динамика и трансформация / Под ред. В.А. Мансурова. – М.: Изд-во И-та социологии РАН, 2012. – 419 с.
39. Семенова В.В. Социальная динамика поколений: проблема и реальность / СЗО В. В. Семенова. – М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2009. – 271 с.
40. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навчальний посібник / За ред. А. Ручки, - К.: Ін-т соціології НАН України, 2007. – 363 с.

41. Социология управления: стратегии, процедуры и результаты исследований / Редколлегия: А.В. Тихонов (отв. ред.) и др. — М: «Канон`1`» РООИ «Реабилитация», 2010. — 607 с.
42. Соціологія другого модерну: проблема перевизначення понять суспільствознавчого дискурсу: зб. наук. — Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2009. — 296 с.
43. Соціологія освіти: навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів / За ред. І.М. Гавриленка, О.Л. Скідіна, Ю.І. Яковенка. — Вид. 2-е, доп. та переробл.— Запоріжжя: КПУ, 2012. — 288 с.
44. Соціологія праці та зайнятості: шляхи інституціоналізації та перспективи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. / Інститут підготовки кадрів держ. служби зайнятості України / М.П. Лукашевич (заг.ред.), В.І. Жуков (упоряд.) — К. : ПІК ДСЗУ, 2009. — 222 с.
45. Тихонова Н.Е., С.В. Мареева. Средний класс: теория и реальность/ Н.Е. Тихонова, С.В. Мареева. — М.: Альфа-М, 2009. — 320 с.: ил.
46. Ценностные ориентиры и приоритеты в трансформирующемся мире/ Под редакцией А.С. Железнякова и З.П. Яхимович. — М.: Институт социологии РАН, 2010. — 215 с.
47. Человек и природа: социальный капитал / Под ред. Кульпина-Губайдулина Э.С. Вып. XXXIII. — Симферополь: «Аян», «Доля», 2009. — 127 с.
48. Чесноков С.В. Детерминационный анализ социально-экономических данных. Второе издание, испр. и доп. — М.: Либроком, 2009. — 168 с.
49. Шубкин В.Н. Социология и общество: Научное познание и этика науки. Монография. — М.: ЦСПиМ, 2010. — 424 с.
50. Ядов В.А. Современная теоретическая социология как концептуальная база исследования российских трансформаций: Курс лекций для студентов магистратуры по социологии. Изд. второе, исправл. и дополн. — СПб.: Интерсоцис, 2009. — 138 с.

Интернет-ресурси

1. <http://www.isras.ru/> — Інститут соціології РАН.
2. <http://lib.socio.msu.ru> — Електронна бібліотека соціологічного факультету МДУ.
3. <http://socio.rin.ru/> — Портал знань з соціології.
4. <http://socioline.ru> — Електронна бібліотека по соціології з оригінальними матеріалами і тематичними посиланнями.
5. Дистанційний курс з Соціології. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=130>
6. Социология: теория, методы, маркетинг. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php>
7. Sociology Compass [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1751-9020](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1751-9020)

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання студентів з дисципліни «Соціологія» є підсумковий модульний контроль (залік). За результатами поточного і підсумкового модульного контролю студент отримує до 100 балів за 100-бальною шкалою оцінювання.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Засобами діагностики успішності навчання студентів з дисципліни «Етика та естетика» є усне опитування, обговорення теоретичних питань на семінарських та лекційних заняттях, пакети тестових завдань, ситуаційні завдання (кейси) з дисципліни, пакети завдань для модульних контрольних робіт, пакет завдань для комплексної контрольної роботи з дисципліни.